

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනතේ, 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි මණ්ඩලයේ ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකබව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේ දී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සහ ඊට අදාළ විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීමට අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානායුතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභූරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු ය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,

- මණ්ඩලය සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- මණ්ඩලය සම්පත් සකස්සරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 07හි 69 ඡේදයට පටහැනිව වත්කම් මිලදීගත් වර්ෂයේදී ක්ෂය නොකිරීමටත් වත්කම් බැහැර කරන වර්ෂයේදී මුළු වර්ෂයටම ක්ෂය කිරීමටත් යන ප්‍රතිපත්තිය මණ්ඩලය විසින් අනුගමනය කර තිබුණි. එම නිසා 2023 වර්ෂය තුළදී පරිත්‍යාග ලෙස ලද වටිනාකම රු.1,847,025 ක් වූ වත්කම් පාවිච්චි කිරීම සඳහා සුදානම් තත්ත්වයේ තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂ සඳහා ක්ෂය කර නොමැති බැවින් වර්ෂයේ ක්ෂය හා ඌණතාවය රු.369,405 කින් අඩුවෙන් පෙන්නා තිබුණි.	මෙම වරද 2025 වර්ෂයේ ගිණුම් ප්‍රකාශ තුළින් නිවැරදි කර ඇත.	ප්‍රමිත ප්‍රකාරව ක්ෂය ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආරම්භක මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශේෂය වූ රු. 491,212 කට අවසන් ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය වූ රු. 298,553 ක් එකතු කිරීමෙන් වර්ෂ අවසාන මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශේෂය රු.789,765 ක් විය යුතු වුවද මණ්ඩලය විසින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසාන මුදල් ශේෂය ලෙස රු. 326,025 ක් ලෙස දක්වා තිබීම නිසා රු.463,740ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එබැවින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය නිවැරදිව සකස් කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	2025 වර්ෂයේ ගිණුම් ප්‍රකාශනය තුළ දැක්වෙන මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ 2024 සංසන්දනාත්මක දත්ත දැක්වෙන තීරුවේ අදාළ නිවැරදි කිරීම් සිදුකර ඇත.	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) විධායක නිලධාරීන්ට ගෙවන ලද රු. 1,255,920 ක ඉන්ධන දීමනාව, රු. 600,000 ක් ප්‍රවාහන දීමනාව හා රු. 109,548 ක දුරකථන දීමනා පුද්ගල පඩිනඩි යටතේ සටහන් නොකර එක් එක් වියදම් කාණ්ඩ යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	මෙම වරද 2025 වර්ෂයේ ගිණුම් ප්‍රකාශ තුළින් නිවැරදි කර ඇත.	වියදම් නිවැරදිව වර්ගීකරණය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ඇ) මණ්ඩලය විසින් භාවිතා කරනු ලබන වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබී ඇති අංක KD - 1859 හා අංක PG - 1901 දරන වාහන 02 ක තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැනීමට හා මණ්ඩලය වෙත පවරා ගැනීමට 2025 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.	KD - 1859 දරන රථය මණ්ඩලයේ දෛනික රාජකාරි සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් ලබා දී තිබුණු අතර PG - 1901 දරන රථය මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ නිල රාජකාරි	මණ්ඩලය විසින් භාවිතා කරනු ලබන වත්කම් පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

වෙනුවෙන් වෙන්කර තිබිණි. මෙම රථ 02 මණ්ඩලයේ රාජකාරි කටයුතු සඳහා පූර්ණ කාලීනව අනුයුක්ත කර ඇති බැවින් ඉන්ධන හා අනෙකුත් සියලු නඩත්තු කටයුතු මෙම මණ්ඩලය මගින් දරන ලද බව නිරීක්ෂණය වේ.

2025 වර්ෂයේ මෙම මණ්ඩලය පවත්වාගෙන යෑම සම්බන්ධයෙන් රජයට අයත් වාණිජමය නොවන ආයතන පිළිබඳ සමාලෝචනය කිරීම සඳහා පිහිටුවා ඇති කමිටුව විසින් නිශ්චිත තීරණයකට එළඹෙන තෙක් මෙම රථ 2 මණ්ඩලය වෙත පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය වේ.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක පීඊඩී 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයට අනුකූලව ආයතනික යහපාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයේ ඇමුණුම 01 හි 02 ඡේදය හා මාර්ගෝපදේශ අත්පොතේ 2.3 වගන්තිය	මණ්ඩලය විසින් 2024 වර්ෂය සඳහා විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ආයතනයේ අරමුණු, උපායමාර්ග, ක්‍රියාකාරකම්, මාසික ඉලක්ක හා වගකිව යුතු නිලධාරීන් ඇතුළත් කර නිවැරදි ආකෘතියට අනුකූලව නොතිබුණු අතර සංයුක්ත සැලැස්මක්ද සකස් කර නොතිබුණි.	2024 වර්ෂය සඳහා සකස් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය ලැබී ඇත. 2025-2030 කාලය සඳහා සකස්කළ සංයුක්ත සැලැස්ම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර ලේකම්තුමාගේ අනුමැතිය සඳහා අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.	යොමුගත වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව නියමිත ආකෘතියට අනුකූලව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කළ යුතු අතර සංයුක්ත සැලැස්මක් ද සකස් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. රු.1,063,832 ක උපතොටයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.700,762 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.1,764,594 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට වැටුප්, වේතන හා සේවක ප්‍රතිලාභ වියදම් රු. 3,794,157කින් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

අයිතමය	සමාලෝචිත වර්ෂය රු.	ඉකුත් වර්ෂය රු.	ඉකුත් වර්ෂය සමඟ වෙනස් වීම රු.	වෙනස්වීමේ ප්‍රතිශතය සියයට
රජයේ ප්‍රදාන	12,110,291	13,680,058	(1,567,767)	(13)
වැටුප්, වේතන හා සේවක ප්‍රතිලාභ	6,733,501	2,939,344	3,794,157	56
සැපයුම් හා පරිභෝජන වියදම්	2,280,572	3,313,820	(1,033,248)	(45)

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය 0.25:1 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේදී එම අගය 47:1ක් විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණය අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩලය ස්ථාපිත කිරීමට අදාළ 2021 මාර්තු 17 දිනැති අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය අනුව මණ්ඩලයෙන් ඉටු කිරීමට අපේක්ෂිත කිතුල් වගාවන් සිදු කරන ඉඩම්වල සත්ව පාලනයේ නියැලීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම, කිතුල් වගාවන්වල පොල් සහ අනෙකුත් බෝග වගා කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රවලිත කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ කිතුල් නිෂ්පාදන නිපදවීම යන කාර්යයන් ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග 2024 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා ගෙන නොතිබුණි.	2021 වර්ෂයේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයක් මගින් පිහිටුවන ලද මෙම මණ්ඩලය සඳහා ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයක් සිට නොමැති බව නිරීක්ෂණය වේ. ස්ථීර වශයෙන් කළමනාකරණ සහකාර නිලධාරීන් (තාක්ෂණ නොවන) 05 දෙනෙකු බඳවා ගෙන ඇත්තේ 2024.10.09 දින සිට බව ලිපිගොනු පරීක්ෂා කිරීමේදී පෙනී යයි. මාණ්ඩලික නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පමණක් සිට ඇති අතර ඒ නිලධාරීන් දෙදෙනාම වැඩ බැලීමේ පදනමින් මෙම මණ්ඩලයට අනුයුක්ත කර ඇත. එකී තත්ත්වය තුළ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද කාර්යයන් ඉටු කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ.	කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩලය ස්ථාපිත කිරීමේ මූලික අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.
(ආ) 2024 වර්ෂය තුළ කිතුල් වියවසායකයින් 05 දෙනෙකුට යහපත් නිෂ්පාදන පරිචය (GMP) සහතිකය සහ ව්‍යවසායකයින් 10 දෙනෙකුට කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩල (KDB) සහතිකය ලබා දීම වෙනුවෙන් රු.මිලියන 1.7 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර ඇති නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අදාළ කාර්යය සිදු නොකිරීම මත මුළු ප්‍රතිපාදනයම ඉතිරිව පැවතුණි.	2021 වර්ෂයේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයක් මගින් පිහිටුවන ලද මෙම මණ්ඩලය සඳහා ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයක් සිට නොමැති බව නිරීක්ෂණය වේ. ස්ථීර වශයෙන් කළමනාකරණ සහකාර නිලධාරීන් (තාක්ෂණ නොවන) 05 දෙනෙකු බඳවා ගෙන ඇත්තේ 2024.10.09 දින සිට බව ලිපිගොනු පරීක්ෂා කිරීමේදී පෙනී යයි. මාණ්ඩලික නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පමණක් සිට ඇති අතර ඒ නිලධාරීන් දෙදෙනාම වැඩ බැලීමේ පදනමින් මෙම මණ්ඩලයට අනුයුක්ත කර ඇත. එකී තත්ත්වය තුළ	එලදායි ලෙස වාර්ෂික සැලසුම් සකස් කිරීම හා සංශෝධනය කිරීම තුළින් ප්‍රගතිය ප්‍රශස්ත මට්ටමින් පවත්වා ගත යුතුය.

මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද කාර්යයන් ඉටු කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ.

- (ඇ) 2024 ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්ම අනුව වාණිජ වගාවක් ලෙස කිතුල් වගාව සංවර්ධනය සඳහා ආදර්ශ කිතුල් ඉඩමක් සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද රු.700,000 ක් වූ ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර නොතිබුණි.
- මාණ්ඩලික නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පමණක් සිට ඇති අතර ඒ නිලධාරීන් දෙදෙනාම වැඩ බැලීමේ පදනමින් මෙම මණ්ඩලයට අනුයුක්ත කර ඇත. එකී තත්ත්වය තුළ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද කාර්යයන් ඉටු කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ.
- කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීමට හැකි වන පරිදි වැඩසටහන් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

3.2 වෙනත් සංවිධානවලට මුදාහළ සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
යටියන්තොට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට අයත් ඉඩමක ඉදිකර තිබුණු ගොඩනැගිල්ලක 2022 වර්ෂයේ සිට කිතුල් නිෂ්පාදන අලෙවිසැලක් පවත්වා තිබූ අතර මණ්ඩලය විසින් 2023 හා 2024 වර්ෂවල රු.1,879,737 ක් වැය කර එම ගොඩනැගිල්ලේ අලුත්වැඩියාවක් කර තිබුණද ගොඩනැගිල්ල කිසිදු ආර්ථික කටයුත්තකට යොදා නොගෙන නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන්, කිතුල් මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් සහ යටියන්තොට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල නිලධාරීන් සමඟ එක්ව ඉතා ඉක්මනින් ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවක් සිදු කර ඉදිරි පියවර ගැනීම සුදුසුයි.	වියදම් දැරීමට පෙර ඵලදායිතාවය පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය. මේවන විට නිෂ්කාර්යව පවතින වත්කම් ඵලදායි ලෙස උපයෝජනයට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කිතුල් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2021 දෙසැම්බර් 20 දින අනුමත කර තිබුණු නමුත් කාර්ය මණ්ඩලයේ සාමාන්‍යාධිකාරී තනතුරේ, සහකාර/නියෝජ්‍ය කළමණාකරු තනතුරු 02ක, අභ්‍යන්තර විගණක තනතුර, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන සහකාර තනතුරු 17ක් හා කළමනාකරණ සහකාර තනතුරු 04ක් පුරප්පාඩු වී පවතින බවද සහකාර/නියෝජ්‍ය කළමණාකරු තනතුරු 2ක හා ගිණුම් නිලධාරී තනතුරේ රාජකාරි වැඩබලන නිලධාරීන් විසින් ඉටු කරන බවද නිරීක්ෂණය විය.	2023 වර්ෂයේ ජුනි මස 06 වන දින සිට සාමාන්‍යාධිකාරී තනතුර සඳහා පූර්ණ කාලීනව නිලධාරීන් පත්වන ලද අතර ඉන් අනතුරුව රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙතින් සංවර්ධන නිලධාරීන් තිදෙනෙක් අනුයුක්ත කරවා ගැනීමටත්, නියෝජ්‍ය කළමනාකරු (මූල්‍ය) හා (අලෙවි) යන තනතුරු 2ක සඳහා නිලධාරීන් වැඩ බැලීමේ පදනම මත පත්කර ගැනීමට කටයුතු කිරීමත් ආදී වශයෙන් ආයතනික කටයුතු කරගෙන යාමට අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරන ලදී. තවද පරිපාලන නිලධාරී , කාර්යාල කාර්ය සහයක හා රියදුරු තනතුරු සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් නිලධාරීන් තිදෙනෙකු අනුයුක්ත කර ඇත.	මණ්ඩලයේ කාර්යයන් නිසි ලෙස ඉටු කරවා ගැනීමට අත්‍යාවශ්‍ය තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීම් නොපමාව සිදු කළ යුතුය.

එසේම පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා අවශ්‍ය
ඉල්ලීම් රේඛීය අමාත්‍යාංශය වෙත
යොමු කර ඇත.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක පීර්ඩ් 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 වගන්තිය පරිදි ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයට ඉදිරිපත් වූයේ 2025 දෙසැම්බර් 30 දිනය.	2024 වර්ෂයේ සංශෝධනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව 2025.12.29 වන දින විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන නියමිත දිනට විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

4.2 වාර්ෂික වාර්තාව

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක පීර්ඩ් 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 වගන්තිය පරිදි ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් 2024 වර්ෂයට අදාළ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව 2026 පෙබරවාරි 05 දින වන විටත් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී මාස 05ක් ඇතුළත වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළ යුතු වුවත් 2022 වාර්ෂික වාර්තාවද මේ දක්වා සභාගත කර නොතිබුණි.	2022 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාවේ කෙටුම්පත සකස් කර අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කර ඇත. 2024 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව මේ වනවිට සකස් කරමින් පවතී.	කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තා නියමිත දිනට විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කළ යුතුයි.